

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Полтавська державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна
Інститут Європейської освіти м. Софія, Болгарія
L. N. Gumilyov Eurasian National University, Chemistry Department,
Astana, Kazakhstan
Plant and Soil Sciences Department University of Delaware, USA
Національний аграрний університет Вірменії, Єреван, Вірменія
Опольський політехнічний університет, Польща

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VII міжнародної
науково-практичної Інтернет - конференції**

**"ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЕКОЛОГІЧНО-СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ У
КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ:
АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА
ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ"**

13 грудня 2023 р року
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Полтавська державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна**

Полтавський національний педагогічний університет

Інститут Європейської освіти м. Софія, Болгарія

**L. N. Gumilyov Eurasian National University, Chemistry Department,
Astana, Kazakhstan**

Plant and Soil Sciences Department University of Delaware, USA

Національний аграрний університет Вірменії, Єреван, Вірменія

Опольський політехнічний університет, Польща

**VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ – КОНФЕРЕНЦІЯ**

**"ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЕКОЛОГІЧНО-СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ
У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ СТІЙКОГО
РОЗВИТКУ: АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ,
СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ
АСПЕКТИ"**

Збірник матеріалів

13 грудня 2023 р року

ЗМІСТ

ВПЛИВ СОРТУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЖИТА ОЗИМОГО <i>Баган А.В., Медяньська В.В.</i>	7
ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ МІКРОДОБРИВОМ НАНІТ ПРЕМІУМ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ КУКУРУДЗИ <i>Баган А.В., Ковальчук В.В.</i>	10
ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ <i>Барат Ю.М., Приходько В.В.</i>	13
ВИХІД САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД ВЛАСТИВОСТЕЙ СОРТІВ <i>Костіна М. Р., Кулик М. І.</i>	16
РІВЕНЬ ВРОЖАЙНОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ <i>Линдов І., Онішко В.В.</i>	19
ВПЛИВ СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ <i>Гребенюк Е. Р.</i>	21
ПІДЖИВЛЕННЯ КУКУРУДЗИ МІКРОДОБРИВАМИ ПОЗАКОРЕНЕВИМ СПОСОБОМ <i>Гордівський І.В.</i>	25
ОСОБЛИВОСТІ АЗОТФІКСАЦІЇ МІКРООРГАНІЗМАМИ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ У СИМБІОЗ З РОСЛИНАМИ ГОРОХУ <i>Капустянський М.В.</i>	28
ВПЛИВ СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТРИТИКАЛЕ ЯРОГО <i>Бондар В.М., Юрченко С.О.</i>	30
ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ПИВОВАРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ <i>Денисенко О.А., Криворучко Л.М.</i>	36
ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНИКІВ <i>Мокляк О.В.</i>	40

ВПЛИВ СОРТУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЖИТА ОЗИМОГО

Баган А.В., кандидат с.-г. наук, доцент
Медяньська В.В., здобувач СВО магістр
Полтавський державний аграрний університет

Досвід аграрного виробництва та наукові дослідження вказують на високу потенційну урожайність жита озимого. Так, останнім часом показник урожайності даної культури стала досить високою [2-4].

На сортодільницях урожайність жита озимого прирівнювалася даному показнику пшениці озимої. Сучасні сорти і гібриди культури характеризуються відносно високим генетичним потенціалом за проявом господарсько-цінних ознак. Але важливим є прояв досліджуваних ознак залежно від умов вирощування [1, 5].

Тому метою наших досліджень було вивчення впливу сортових властивостей на показники продуктивності жита озимого в умовах ФГ «Медяньський» Полтавської області.

Протягом 2021-2023 років досліджували сорти жита озимого селекції Носівської селекційно дослідної станції Чернігівського інституту агропромислового виробництва УААН: Дозор, Забава, Кобза, Хлібне, Жатва, Верша за продуктивністю. Стандартом у дослідженнях був сорт Дозор.

Сорти жита озимого відповідно висівали в оптимальні строки (друга половина вересня) після попередника – горох. Площа облікової ділянки складала 15 м². Повторність – чотириразова.

За період досліджень визначали наступні показники згідно методик ДСТУ: довжина колоса; кількість зерен у колосі; маса зерна з колоса; урожайність.

Протягом періоду досліджень, а саме 2021-2023 років, ознака довжини колоса у сортів жита озимого варіювала у межах: у 2021 році – показник мав найбільший прояв і складав 11,1-12,8 см; у 2022 році довжина колоса у жита озимого мала найменше значення і відповідно становила 8,7-10,0 см; у 2023 році досліджувана ознака складала – 10,1-11,4 см.

За середніми даними найменшу довжину колоса мав сорт жита озимого Хлібне – 10,1 см, а найбільшу – сорти Забава і Кобза (11,2 см).

Не менш важливою є ознака кількості зерен у колосі, яка відповідно становила: у 2021 році – 53,7-60,5 шт.; у 2022 році – 34,8-37,0 шт.; у 2023 році – 38,2-55,1 шт.

Найменший прояв ознаки відмічено у сорту жита озимого Жатва (43,1шт.), найбільший – у сорту Забава (50,9 шт.).

Показник маси зерна з колоса варіював за роками наступним чином: у 2021 році – 1,51-1,87 г, у 2022 році – 0,87-1,01 г, у 2023 році – 1,20-1,60 г.

Найменша маса зерна з колоса спостерігалася у сортів жита озимого Жатва і Дозор (1,21 г), а найбільша – у сорту Забава (1,49 г).

Елементи продуктивності колоса жита озимого мають чималий вплив на формування рівня показника урожайності. Тому було визначено рівень прояву досліджуваного показника залежно від сортових властивостей.

Урожайність даної культури за період досліджень варіювала аналогічно елементам продуктивності колоса і відповідно дорівнювала: у 2021 році була найбільшою і складала 3,73-4,57 т/га; у 2022 році мала найменший прояв – відповідно 2,81-3,66 т/га; у 2023 році – 3,24-4,33 т/га.

У сорту-стандарту урожайність за роки досліджень відповідно складала 2,81-3,73 т/га.

У 2021 році урожайність зерна жита озимого істотно більшою, порівняно із стандартом Дозор (3,73 т/га), у сортів Забава, Кобза і Верша – відповідно 4,57т/га, 4,24 т/га і 4,16 т/га. Суттєвої різниці за даним показником не спостерігалось у сортів Хлібне і Жатва – відповідно 4,01 т/га і 4,09т/га, порівняно із сортом-стандартом.

У 2022 році урожайність жита озимого аналогічно істотно перевищувала, порівняно із стандартом Дозор (2,81 т/га), сорти Забава, Кобза і Верша – відповідно 3,66 т/га, 3,30 т/га і 3,06 т/га. Суттєвої різниці не було у сортів Хлібне і Жатва – відповідно 3,01 т/га і 3,13 т/га, порівняно із сортом-стандартом.

У 2023 році урожайність зерна жита озимого істотно більшою, порівняно із стандартом Дозор (3,24 т/га), у сортів Забава, Кобза і Верша –

відповідно 4,33т/га, 4,13 т/га і 3,86 т/га. Суттєво менше значення даного показника не спостерігалось у сортів Хлібне і Жатва – відповідно 3,41 т/га і 3,75т/га, порівняно із сортом-стандартом.

Таким чином, за показниками продуктивності колоса жита озимого виділено сорт Забава, що характеризувався відповідним проявом досліджуваних ознак, а саме: довжина колоса – 11,2 см, кількість зерен з колоса – 50,9 шт., маса зерна з колоса – відповідно 1,49 г.

За середніми даними урожайності найбільший прояв відмічено у сорту жита озимого Забава – 4,19 т/га.

Список використаних джерел

1. Баган А. В., Сіняговська О. В. Формування урожайності і якості зерна жита озимого залежно від сорту. *IX науково-практична інтернет-конференція «Актуальні питання та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва»*, 27 листопада 2020 року. Полтава, 2020. С. 16-18.
2. Ворона Л. І., Климов В. В. Продуктивність нових сортів озимого жита в Поліссі: *Зб. наук. пр. Ін-т землероб. УААН. 2004*. Спецвип. С. 98–101.
3. Сіняговська О. В., Баган А. В. Особливості сортів жита озимого зарубіжної селекції. *Студентська наукова конференція Полтавської державної аграрної академії*, 16-17 квітня 2020 р. Полтава: РВВ ПДАА, 2020. С. 11-13.
4. Степаненко Т. Про жито в Україні. *Пропозиція*. 2004. № 2. С. 22–23.
5. Шакалій С. М., Баган А. В., Юрченко С. О. Вплив агроекологічних умов вирощування на продуктивність та якість жита озимого. *Стійкий розвиток сільських територій у контексті реалізації державної екологічної політики та енергозбереження* : кол. моногр.; за заг. ред. Т.О. Чайки. Полтава : Видавництво ПП «Астрая», 2021. С. 251-259.